Επιμέλεια: Μαρία Παναγιώτου - maria.panayiotou@philelefttheros.com

Μια παράσταση χωρίς στυλιζάρισμα

Το έργο «Το φως του γκαζιού» ανήκει στο είδος του ψυχολογικού θρίλερ

Της Νόνας Μολέσκη

Από τις παραστάσεις που επιλέγει να δει ένας συμπατριώτης μας στην Αθήνα μπορεί κανείς να συμπεραίνει το πολιτιστικό του προφίλ αρκετά εύκολα, επειδή η προσφορά των θεατρικών παραγωγών είναι και μεγάλη σε ποσότητα και ποικίλη σε είδος, οπότε άλλος θα επιλέξει το πιο ποπ , το εμπορικότερο είδος, με τηλεοπτικότερους αστέρες στη διανομή και άλλος θα ψάξει σε πιο πειραματικά και κουλτουριάρικα πεδία. Η δική μας εγχώρια θεατρική πραγματικότητα είναι διαφορετική. Μπορεί ποσοτικά να έχουμε φτάσει σε επίπεδα που πριν από λίγα χρόνια θα φάνταζαν απίστευτα, όμως στο θέμα του στυλιστικού προσανατολισμού και των ρεπερτοριακών επιλογών υπάρχει μια ιδιάζουσα κατάσταση, ειδικά σ' ό,τι αφορά τα στέρεα θεατρικά σχήματα ή καλύτερα τα σχήματα με διαρκή παρουσία και με μόνιμη θεατρική στέγη. Οπότε και η επίσης αυξανόμενη, αλλά όχι με τους ίδιους ρυθμούς, κοινότητα των θεατών δεν μπορεί να δηλώσει ως πολιτισμική της ταυτότητα τις θεατρικές της επιλογές, επειδή τα ίδια τα σχήματα αλλάζουν προφίλ από παραγωγή σε παραγωγή, πιεσμένα από την οικονομική μέγκενη και σε συνθήκες μόνιμου κυνηγιού θεατών. Τα κατανοητά σπάνια είναι κατακριτέα και το έμπειρο μάτι διακρίνει ποιες παραστάσεις γίνονται «για την ψυχή» και ποιες εξ ανάγκης.

Ο χώρος ευρηματικά δημιουργημένος από τις γυμνές περιπλεγμένες σωλήνες γκαζιού είναι ενδιαφέρων και ατμοσφαιρικός

Πιστεύω πως τα πιο πάνω ισχύουν και για το Ένα και για το Σατιρικό και την ΕΘΑΛ και για το Σκάλα και για τον ίδιο τον ΘΟΚ ακόμα. Ισχύουν και για τον Διόνυσο. Παρατηρώντας την εντυπωσιακά μακράν λίστα παραγωγών του Θεάτρου Διόνυσος (49 σε αριθμό) θυμόμαστε και τις τολμηρές και φιλόδοξες ρεπερτοριακές επιλογές του καλλιτεχνικού διευθυντή Χρήστου Γιάγκου που είχαν υλοποιηθεί σε πραγματικά ποιοτικές παραγωγές και κάποιες άλλες που στόχο είχαν να συναντήσουν πιο μαζικό κοινό σε άλλο επίπεδο. Η πεντηκοστή παραγωγή του σχήματος, «Το φως του γκαζιού» του Πάτρικ Χάμιλτον σε σκηνοθεσία του Ιωσήφ Βαρδάκη διαφέρει από τις προηγούμενες παραγωγές της σεζόν, το υπερφιλόδοξο, συνεχίζω να πιστεύω, « Έγκλημα και Τιμωρία» και το ελιτιστικό Κλωντέλ και ως προς το λογοτεχνικό βελενεκές και ως προς την ομάδα στόχου. Ανήκει στο είδος του ψυχολογικού θρίλερ, είδος που αγαπήθηκε μαζικά σε όλες της εκδοχές του, λογοτεχνική, κινηματογραφική, τηλεοπτική, θεατρική. Αν προσδιορίσουμε τα βασικά χαρακτηριστικά του είδους ως πυκνό μυστήριο, ως σκοτεινή και γοητευτική ατμόσφαιρα, ως σημαίνον και ενδιαφέρον περιβάλλον, ως διείσδυση στην ψυχολογία του κεντρικού προσώπου (όση είναι κατανοητή σε μαζικό αναγνώστη/θεατή), ως σταδιακά εξελισσόμενη αλλά ξεκάθαρη εξιχνίαση της υπόθεσης με τη συμπαθητική και δυναμική φιγούρα του εξιχνιαστή, ως ευχάριστη για το κοινό λύτρωση του βασανισμένου κεντρικού προσώπου, το έργο του Πάτρικ Χάμιλτον τα διαθέτει όλα. Θ' αναφερθώ μόνο σ' εκείνα που δεν θα προδώσουν τα μυστικά της υπόθεσης. Η βασανισμένη ηρωίδα (Βαρβάρα Χριστοφή) προκαλεί συμπόνια.

Ο χώρος ευρηματικά δημιουργημένος από τις γυμνές περιπλεγμένες σωλήνες γκαζιού είναι ενδιαφέρων και ατμοσφαιρικός και τα κοστούμια βοηθούν τις γυναίκες ηθοποιούς να στήνουν τις μορφές των χαρακτήρων τους (εικαστικός της παραγωγής Λάκης Γενεθλής). Οι συσκοτίσεις στον χώρο είναι σημαίνουσες και παίζουν ρόλο στην υπόθεση (σχεδιασμός φωτισμού Σεσίλιας Τσελεπίδη). Ο Αχιλλέας Γραμματικόπουλος ως εξιχνιαστής - ντόμπρος και συμπαθής. Η ένταση υπάρχει. Τι άλλο;

Ο Ιωσήφ Βαρδάκης επιλέγει ευθεία αντιμετώπιση του υλικού του, δεν το υποβάλλει σε στυλιζάρισμα, δεν το τοποθετεί σε εισαγωγικά παρωδίας ή γκροτέσκου. Θα μπορούσε, καθώς ο Χριστόδουλος Μαρτάς, η Σοφία Καλλή και η Νίκη Αγγελάκη ίσως θα ένιωθαν και πιο άνετα , αν τους είχε ζητηθεί να προσθέσουν στοιχεία χιούμορ ή παρωδίας στο παίξιμό τους. Όμως η παραγωγή προτιμά να αναδείξει την καθαρότητα του είδους στην οποία ανήκει.